

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 30. malega travna 1875.

List 18.

Koledar za naslednji teden.

Veliki traven. — Majnik.

2. Nedelja, V. po veliki noči. Evangelij: „Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“. (Jan. 16.) — *Križev teden.* — Sv. Atanazij, škof v Aleksandriji, je od arijancev hudo preganjanje terpel; petkrat je bil preganjan, poslednjič se je slovesno vernil v Aleksandrijo, in je v miru vladal svojo čedo do svoje smerti 2. maja 373.

3. Ponedeljek. Najdenje sv. Križa. Tisto mesto, kjer je bil Kristus križan, so judje in ajdje s kamujem in perstjo zasuli; ajdje pa so ondi postavili marmorno podobo nečiste boginje Venere zato, da niso kristjani tje hodili molit. Sv. Helena, mati prvega keršanskega cesarja Konstantina, je šla po Božjem opominjanju v Jeruzalem, in je dala uno podobo podreti in groblje razkopati; našli so tri križe, Gospodov križ pa so spoznali po tem, ker je bolna žena zdajci ozdravela, ko se ga je bila dotaknila.

4. Torek. Sv. Florijan, vojšak in sprič. v zgornji Avstriji. Cesarja Dioklecijan in Maksimijan, zagrizena sovražnika kristjanov, sta poslala do vsih deželnih poglavarjev ostro povelje, da naj kristjane lové, v ječe zapirajo, mučijo in pomoré, če ne bodo hotli darovati malikom. To povelje je Akvilin, deželni poglavar v zgornji Avstriji, natančno spolnoval; ukazal je 40 keršanskih vojakov v terdnjavi, v mestu Lavreaku (Lorch) ukleniti, jih z mnogim orožjem razmesariti in v ječo vreči. Sv. Florijan, tovarš tih vojakov, s sveto gorečnostjo vnet za keršansko vero, želi za Kristusa svojo kri preliti, toraj teče v Lavreak, da bi po slavni zmagi dosegel sveteljši krono Kristusovega vojšaka.

Ko tedaj sv. Florijan sliši in vidi, da beriči in rabeljni po kristjanih poprašujejo, ter jih k darovanju malikov vlačijo, neprestrašen med nje stopi, rekoč: „Koga družega išete? Glejte, jaz sem kristjan; pojdite in povejte deželnemu poglavarju, da sem tukaj“. To se je zgodilo in deželni poglavar ga k sebi pokliče, in mu zapové darovati bogovom; ker pa tega po nobeni ceni ne more doseči, ga ukaže vdruči in tretjič s palicami pretepati, in mu pleča z železnim grebenom raztergati. Ko je bil nepremagani Kristusov junak mnogotere muke z Božjo pomočjo junaško preterpel, je z veseljem zaslišal in sprejel sklenjeno smertno sodbo. Rabelj mu je tedaj po ukazu deželnega poglavarja navezal težek kamen na vrat in ga pahnil z mosta v reko Anizo (Enns), pa ne brez maševanja božjega; oči so namreč stekle njemu, kateri je bil svetega mučenca prekucnil v reko; reka pa je njegovo sveto truplo vergla na neko

zvišeno skalo. Po Božji naredbi je priletel velikansk orel, kateri ga je s svojimi perutami pokrival in varoval, dokler ni prišla od Boga opominjana go-pa Valerija, ktera ga je dala skrivši vzeti in prenesti, ter pokopati na tistem kraju, kjer je bil pozneje zidan sloveči samostan, ki je še zdaj pod imenom in varstvom svetega Florijana.

Katoliško ljudstvo časti sv. Florijana kot varha ognja. Pogostoma se tedaj priporočajmo njegovi mogočni priprošnji pri Bogu, da nas obvaruje časnega, zlasti pa večnega ognja.

Sv. Monika, vdova, je bila mati sv. Avgustina, škofa in cerkvenega učenika. O koliko solz je ta sveta mati prelila, koliko dni in noči premolila, koliko stopinj storila, da bi svojega zgubljenega sina Avgustina na pravo pot k Bogu vernila. Iz Afrike čez morje se je na Laško prepeljala, za svojim sinom v Rim hitela in potem v Milan, ter ga je milo prosila, jokaje pregovarjala in zanj molila. Avgustin se po pridigah sv. Ambroža spreoberne, in se dá kerstiti l. 387. Monika, čez vse vesela, se verne s sinoma Avgustinom in Navigijem v svojo domačijo, pa na potu v Ostiji, 12 milj od Rima, v Gospodu zaspi.

5. Sreda. Sv. Pij, papež in spozn., iz reda sv. Dominika. Ob njegovem času je turški sultan Selim II. napravil silno veliko brodoge — 400 ladij — zoper Benečane. Pij je napovedal očitne molitve, zlasti k Mariji Devici, „Pomočnici kristjanov“. Turki so bili čudovito premagani pri Lepantu 7. vinotoka 1571. Pij je v duhu vidil zmago in jo je kardinalom oznanil. V zahvalo za to zmago je zapovedal v lavretanske litanije vverstiti verstico: „Pomoč kristjanov“, in prvo nedeljo vinotoka obhajati praznik Marije Device sv. rožnega venca. † 1. maja 1571 v 68. l. svojega življenja.

6. Četrtek. God in praznik vnebohoda N. G. J. Kr. Štirideset dni po svojem vstajenju je Jezus Kristus peljal svoje apostelne na Oljsko goro, jim mnoge nauke dajal, jih blagoslovil, se je vpričo njih vzdignil v nebo, in oblak ga je vzel spred njih oči. — Kristus je šel v nebesa, da nam je pripravil mesto, da bomo tudi mi tam, kjer je on. Zato nas opominja sv. apostelj Pavel: „Išite, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč ob desnici Božji; hrepenite po tistem, kar je zgorej, ne pa po tem, kar je na zemlji“ (Kološ. 3, 12.), prizadevajte si za nebeške darove, za čednosti, ne pa za pozemeljske stvari.

Sv. Janez apostelj pred latinskimi vrati v Rimu v kotlu vrelega olja, v kterega je bil 80letni starček vreden, ves razbičan in ranjen; ves pomlajen in popolnoma ozdravljen pa je bil iz njega potegnjen. Cesar Domician ga je bil obsodil v preganstvo na otok Patem. Tukaj je bil spisal bukve „Skrivnega razodenja“.

Sv. Janez Damaščan, mašnik spozn., sin keršan-skih staršev v Damasku na Jutrovem, je bil v vsih ved-nostih podučevan od meniha Kozma, ki ga je bil njegov oče od saracenov ali turkov vjetega kupil. Kalif, vladar saracenski, si je izverstnega mladenčca zvolil prvega svetovavca. Janez je spisal tri razgovore zoper brez-božno postavo cesarja Leona Izavra, ki je prepovedoval podobe Božje in svetnikov častiti. Po Leonovi peklenški zvijači je Kalif v svoji jezi ukazal Janezu odsekati desno roko, in jo na kol obesiti. Janez je Kalifa prosil, naj mu dovoli roko vzeti in pokopati. Janez dene roko po noči k sebi. Marija Devica mu jo v spanji zaceli. Janez gre k menihom v Lavro, kjer je bil mašnik po-svečen. † l. 780 v 104. l. svoje starosti.

7. **Petek.** Sv. Stanislav, škof sprič. v Krakovem na Poljskem, je bil od hudobnega kralja Boleslava II pred altarjem umorjen 8. maja 1070.

8. **Sabota.** Sv. Bernard, brat v dominikanskem samostanu na Portugalskem in njegova pobožna dečka. Vsi trije so umerli v praznik nebohoda Gospodovega po dokončani službi Božji 8. maja 1265.

K a č a.

Versko-zgodovinska razprava.

(Dalje.)

„Kača pa je bila naj bolj zvita med vsemi živalmi, ktere je Gospod Bog vsstva-ril na zemlji. Gen. III. 1.

In reče Bog kači: „Ker si to storila, si prokleta med vsemi živalmi na zemlji.“ Gen. III. 14.

Starodavni Sciti so po spisih Herodota in Diodora kačo v časti imeli kot prvo mater svojega rodū.

Litvani, Samogeti in drugi stanovavci severnih dežel so kače vabili, da naj jim jedila posvečujejo. V kakem kotu svojega poslopja so gojili kače, kakor nekdanji Egipčani v templjih. O določenih dnevih so jim posta-vili pred luknjo bel pert, da so po njem na mizo sple-zale, jedi nastavljene okusile, ter se nazaj v zakotje vernile. Take jedi so bile po njih mislih blagoslovljene in barbari so jih zavživali brez vsega studa. (Stuckius Antiquitat. convival. p. 432.)

Indijani (izhodnji v Aziji) imajo v svojih svetih knjigah polno basen in izmišljarij o kačah. Znamnja bogočastja imajo, kakor v Egiptu, kačjo podobo. Na izhodnji strani mesta Maisur-a je zidan tempelj v čast kače, ki se imenuje: Subra-Maniah. Vsako leto meseca decembra se tu obhaja slovesen praznik. Silna množica potnikov prihaja iz daljnih krajev, da se kačibogu po-klonijo kot varhu in branitelju dežele, ter mu drago-cenih darov prinašajo. V onem templju so se mnoge kače zakotile, katerim Bramini strežejo ter jih kakor v Babilonu in Egiptu dobro hranijo in redé. (Dubois mœurs et institutions des peuples de l'Inde, t. II. c. XII.) Ravno ta pisatelj pravi, da Indi časté tudi pobišne kače, vzlasti strupene naočarke (Brillenschlangen). Ne-ktare družine mnogo lét ono strupeno golazen v hiši redé, naj tudi vse zapored pomori, nobeden se ne derzne dotakniti se je. — Pa ravno strupene kače so v Indiji velika šiba stanovavcem, da se dopolnuje: „v čemur kedo greši, s tem bo tudi kaznovan“. Leta 1869 je samo v kalkutski guberniji 6219 od kač vpičenih ljudi umerlo. Brez pretiranja smemo reči, da po celi Indiji vsako leto do 20.000 ljudi umrè vsled strupenega kačjega ugriza. Med 150 plemeni indiških kač pa so le 4 človeku res nevarne. Najbolj strupena je tako imenovana „sveta kača“ klobučarka ali naočarka; dve tretjini od kač po-

morjenih je ta kača usmrtila. (Kathol. Missionen no-vembra 1873 p. 119).

Poglejmo v Afriko. Od nekdej je bila kača veliki bog Kamovih dežel. Ko je v četrtem stoletji prišel sv. Frumencij Etiopčanom oznanovat vero Kristusovo, našel je povsod častenje kače. Preden začne svoj misijon, moral je kakor Daniel kačo zatreti, božanstvo Axumi-tov. (Gonzalez apud Ludolf. Etiopic. p. 479). Kačo časté še skoraj vsi nekeršeni narodi afrikanski. Najbolj znani malik „Fetiš“ („fetiš“ je portugiška beseda „fetisso“, ki pomeni „začaran“) v Afriki je kača, pravi potovalec Bosman. Med mnogimi kačami, ki se časté z nenavad-nimi čudnimi obredi, je zlasti ona, ktero imenujejo „očeta“ drugih kač. Njej v čast je sozidan tempelj in ima mališke služabnike za postrežbo. Kralji ji pošiljajo darov ter prihajajo včas iz daljnih krajev, da se kači poklonijo in ji darujejo.

Prezident de Brosses pravi v svoji knjigi o mali-kih „fetiših“ te znamenite besede: „Narložej se razjas-nijo neki temni koti starodavnosti ter se zvé, kaj so nekdanji ajdje počenjali, ako preiskujemo, kakó se ve-dejo današnji pogani. Kajti že nek gerški modrijan pravi, da vse se godi in se bo še godilo, kakor se je že godilo, ali po besedah sv. pisma (Eccles. 1. 9): „Kaj je to, kar je bilo? Isto, kar bode“. Nobena stvar ni bolj podobna bogočastju (tako zvanih) „svetih živali“ pri starodavnih Egipčanih, kakor sedanje častenje gerdo pisane kače pri Juidah, malem kraljestvu ob bregu Guinejskem“. (De culte des dieux fetiches p. 16.)

Tako vé satan ubogo človeštvo zapeljevati v stra-hovite vraže in pregrehe ter jih odvracati od čiščenja živega Boga.

(Dalje nasl.)

Skrivnostno „nekaj“.

(Spisal Janez Klapšič.)

(Dalje.)

2. Rečeno je bilo, da prvo tisto „skrivnostno nekaj“, ki draži k sovraštvu zoper katoliške duhovne, je greh, ki gospoduje v sercih sovražnikov. Ktero pa je drugo sovražno „nekaj“? Drugo „nekaj“, ki služab-nike greha hujška zoper katoliške duhovne, je pa oče greha, to je, satan sam.

Vsak podučeni vé, koliko škode z močjo ss. za-kramentov, cerkvenih blagoslovil itd. katoliški mašniki delajo satanu in njegovemu kraljestvu. Iztergajo mu dušo s sv. kerstom, poterjuje Cerkev vernike s sveto birmo, s sv. pokoro v novo zagrešene zopet rešuje iz satanove oblasti, za vsak stan ima Cerkev novo in po-sebno orožje v pomoč vernikov zoper satana, in ta po-moč se jim deli skoz roke duhovnov. Ob kratkem rečeno: katoliški duhovni satanu vedno nasprotujejo, vernike njegove oblasti varuje, ter njegovo kraljestvo razdirajo.

Čisto neutaljivo je in kdor je imel kdaj z never-niki kaj opraviti, se je sam prepričal, da satan ima do njih neko posebno moč, kakoršne nima do Kristusovih vernikov, da jih tudi telesno velikrat na poseben način terpinči in nadlega. Čudno je, kar več misijonarjev iz Kine poroča. P. Gounet n. pr. piše 22. vinot. 1849 iz Pune, v okrajini Kiangnan: „Poterditi se mora, da neka bolezen, ki jo vsi Kinezi hudiču pripisujejo, in ki se mi težko zdi jo natorno razlagati, je res nekaj poseb-nega. Ta bolezen je v teh okrajinah čedalje bolj po-gosta, in skor vselej jo spremljajo ravno tiste okolišine, strašne prikazni, ter prav velikrat nastopi prežalostna smert. Vidil sem ljudi, ki so bili prav kmali do smerti

dognani, akoravno so bili poprej še v naj lepšem zdravju. K sreči so pribeževali k keršanski veri; od tistega časa hudič ni imel več čez nje oblasti in tudi zdravje se jim je naglo povračevalo. Pomoček je zanesljiv in pomoč nagla, ter dozda nisem še vidil nobene izjeme od tega pravila (to je, da se je vsak spreobrnjenec tudi telesno ozdravil). Ako se enkrat bolnik ni ozdravil, je to bilo od tod, ker je bilo hudo že predelež zasleglo in je brez pravega čudeža bilo ozdravljenje nemogoče; prikazni pa so vselej nehale, berž ko se je ubogi nevernik svojemu malikovavstvu odpovedal. Koliko zmagoslavje za našo sv. vero sredi med tem nevernim ljudstvom! V tem oddelku okrajine Kiangnan-ske povsod očitno govorč, da hudič čez kristjane nima nobene oblasti in da le vero Evropejcev je treba sprejeti, pa je človek za vselej rešen te čudne bolezni.“ (P. Ehmig, Beispiele und Erzählungen, III. zv. str. 161.)

Ni toraj čudo, če satan s posehno hudo jezo hujska svoje hlapce zoper tiste, ki keršanstvo razširjajo ali pa ohranijo ter skerbé, da ljudje po veri Kristusovi živé. Sv. evangelisti nam pripovedujejo, da se je bil satan Kristusa samega lotil in ga je skušal, ker je vidil, da njegovo kraljestvo razdira, — kako bi ne preganjal tudi njegovih namestnikov? Pri sv. evang. Luk. (22, 31) pa se bere, kaj je pravil Kristus pervaku, svoje Cerkve, Petru, kakošno jezo ima satan do apostelnov, namreč: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal kakor pšenico. Jest pa sem prosil zate, da ne jenja tvoje vera.“ — Zato tudi Kristus v priliki pri poveduje, kako satan prihaja in krade seme besede Božje, katero oznanovanci sejejo v serca poslušavcev (Mak. 14, 15). Kakor satan povsod išče delo Kristusovih oznanovavcev v nič djati, tako sejavce besede Božje sovraži, čerti in išče svoje sužnje, hlapce, odpadnike od Boga zoper nje nahujskati.

Sv. apostelj in evangelist Janez (13, 2. 27.) svedoči: „Da je bil hudič Judežu Iškarjotu v serce dal, da naj Jezusa izdá. In po grizljeji je šel satan vanj“, to je, satan ga je popolnoma v oblast vzel in je v njem gospodoval. „Stara kača, hudič in satan, kateri zapeljuje ves svet“ (razod. 12. 9), še dandanes vdihuje in navdaja hude naklepe in sovraštvo do dobrih in zvestih duhovnov, in veliko število se mu jih je na njegove limanice usedlo, kateri podpihani po zborih, glediščih, časnikih, romanah — psujejo, obrekujejo, zasramujejo in malo da ne križajo papeža in duhovnov, kakor nekda tista judovska druhal, kateri, ko ga je bila prišla v vert Gecemani lovit, je Jezus rekel: To je vaša ura in oblast teme (Luk. 22. 53), t. j., sedaj je hudiču oblast pušena z vašimi rokami križati me.

Da je satan vzrokovavec in podpihovavec sovraštva in preganjanja duhovnov in Cerkve, nam priča razodenje (2, 10): „Hudič bo ene zmed vas v ječo poslal, da bote skušani“. Iz teh besedi je razvidno, prvič, da satan je budivni in sodelavni vzrok tolikega sovraštva in preganjanja duhovnov in Cerkve; in drugič, da tisti, kateri duhovne in Cerkev sovražijo, obrekujejo, preganjajo, so s satanom v zvezi, so v njegovi oblasti in službi, so njegovi zavezni in podajavci, in njih sovraštvo, serditost in zloba do duhovnov je prav za prav satanovo delo v njih. Tako se sedanjim sovražnikom pravih duhovnov v svo resnico in pravico reči more, kar je nekda Gospod Jezus svojem sovražnikom rekel: „Vi delate dela svojega očeta. Vi ste iz očeta hudiča, in hočete želje svojega očeta spolnovati.“ (Jan. 8, 41. 44.)

3. Tretje nekaj, ki posvetnjake nagiba, žene, vleče dobre katoliške duhovne sovražiti, psovati, preganjati, dasiravno ne vedó, zakaj? je nespoznanje „samega pravega Boga in Jezusa Kristusa“ (Jan. 17, 3), in to ne-

spoznanje je naj glavniš nekaj ali vzrok, da svet Božje namestnike sovraži. To je Jezus svojim učencem sam razodel in napovedal, rekši (Jan. 15, 18—21): „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil kot vas, ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil“. To se pravi: svet, posvetni hudobni ljudje ljubijo le svoje, sedanje, menljivo, ljubijo čast, premoženje, kratkočase, veselice, sladnosti, ako bi bili tudi vi z njimi te misli, in bi mu v teh in enakih rečeh nič ne bili nasproti, bi vas svet ljubil, ker bi v vas našel „svoje“ — svoje mišljenje in želenje. — „Ker pa vi niste s sveta“, t. j. ker je vaš nauk, ki ste ga od mene prejeli, nauku sveta nasproti, in vaše življenje po duhu ponižnosti, krotkosti, poterpežljivosti, v zatiranji nagnjenj, v zaničevanji časnega in v čislani večnega, protivno življenju sveta, mesu, napuhu, lakomnosti; zato vas bo svet sovražil. — „Jaz sem vas od sveta odbral, zato vas svet sovraži. Spomnite se beséd, katere sem vam jaz govoril: Hlapec ni več, kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali. Vse to pa vam bodo storili zavoljo mojega imena.“ S temi besedami je povedal Jezus učencem vzrok, zakaj da jih bo svet sovražil: „zavoljo mojega imena“, t. j. zavoljo mojega bistva, zavoljo tega, kar sem in kar hočem.

Pa jih tudi tolaži, ker jim z unimi besedami toliko reče, kot: Jaz sem tisti, zavoljo katerega vas bodo sovražili, nič se ne bojte, jaz vam bom na strani in na pomoč. Jaz sem, katerega v vas sovražijo in zavoljo katerega vi terpite; pa bodite potolaženi, vi si s tem služite mojo ljubezen in brambo, moje plačilo. Zakaj, kateri vas sovražijo, „ne poznajo njega, kateri me je poslal“. Nespoznanje pravega Boga in njegovega Maziljenca tedaj je glavni vzrok sovraštva in preganjanje rimsko-katoliških duhovnov.

Gospod Jezus je dobro vedil, da kakor je njega, tako bo tudi njegove zveste namestnike zadevalo nenavadno veliko in hudo, divje in grozovito sovraštvo in preganjanje; zato, da bi jih pred spotiko, omahljivostjo in nevarnostjo odpada obvaroval, zato jim je svoje in njih terpljenje in osodo na tem svetu natančno naslikal, in jim tudi svojo pomoč in varstvo obljubil, rekši (Jan. 16, 1—3): „To sem vam govoril, da se ne pohujšate“, to je, da se ne spotikate, ne omahujete, ne odpadete. „Iz shodnic vas bodo devali; pride celo ura, da bo vsak, kateri vas umori, menil, da Bogu službo stori. In to vam bodo storili, ker ne poznajo ne Očeta ne mene.“ Jezus hoče reči: Sovraštvo do vas bo tako veliko in ljuto, da vas bodo iz shodnic, občin, dežel pahali, izganjali, vas morili in hinavsko mislili, da s tem Bogu kako službo delajo; vzrok sovraštva do vas bo pa le v njih in pri njih in sicer le-tá: da „ne poznajo ne Očeta, ne mene“. Ne vi, ki ste sovraženi in preganjani, ampak oni, ki vas sovražijo in preganjajo, so prav za prav revni in nesrečni, zakaj oni ne vedó, in nočejo vediti, da sem jaz Sin Božji; vi imate pa to zavést in tolažbo, da poznate mene in mojega Očeta in da ste zavoljo Očeta in Sina sovraženi in preganjani. —

To se dandanes po čerki in do čerke spolnuje, namreč: da ravno katoliške duhovne, veroznanske učnike, redovnike iz šol in učilišč odpravljajo, iz domov, občin in dežel izganjajo, in katoličanom brezverske in neverske šole vsiljujejo, jude in bogatajce katoličanom za učnike vrivajo. Na Laškem n. pr. so duhovnom in redovnikom šole in učilišča vzeli in jih liberalnim brezvercem, celo judom, nevercem izročevali, ákofo posestva pograbili. Na Švicarskem je vlada škofa Mermeloda in Lachat-a iz dežele izgnala, 97 duhovnikov odstavila in na njih mesto 11 odpadnikov postavila. — Pruska vlada je jezuite iz deržave preganjala, katoliške škofo zapira in globi; krivoverca janzenista Jožefa Rein-

kens-a je za škofa oklicala, ktere ga so sv. Oče papež Pij IX z okrožnico 21. novembra 1873 izobčili.

Neoveržljiva resnica je, da tisti, kateri so Gospoda Jezusa zavidili in sovražili, zalezovali in preganjali, krivo dolžili, tožili in sodili, psovali in zasramovali, ga mučili in ga na križ pribili, gotovo niso poznali ne Njega ne njegovega Očeta. To je Jezus sam s križa o njih slovesno zagotovil, rekši (Luk. 23, 34): „Oče, odpusti jim, sej ne vedó, kaj delajo!“

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. ConCorDiaM eXopto, VenietqVe CarloLls Ipsa? P. B. — Naše besedice v „Dan.“ št. 17 pod napisom „Sojeni iz lastnih ust“ so pisavca v „Narodu“ tako razkačile, da ne vé več, kaj piše. Cmoka psovko na psovko, pa ropoče, da se ogenj kreše. Pravi, da je „cerkveni žurnalst“ (Daničin) „lagal in obrekoval Narod in slovenske poslance“. Kako neki? Naj sodijo spoštovani čitatelji:

„Narod“ št. 85 piše po „Narodnih listih“ to-le: „Le v konfesionalno-političnih vprašanjih so Mladoslavenci glasovali z Vlado.“ — „Danica“ je na to rekla: „Narod“ po „Narodnih listih“ poterjuje, da „mladoslovenci“ so na Dunaju v versko političnih vprašanjih glasovali z vlado, ter zoper cerkvene pravice katoliškega slovenskega naroda. Mladoslavenci s tim sami poterjejo, da oni so nasprotniki Cerkvi svojega naroda. Kranjci in sploh Slovenci tedaj, kadar volite v kak zbor mladoslavence, ravnate zoper svojo lastno katoliško Cerkev in postanete po svojem poslancu njeni nasprotniki.“ Kje je v teh besedah laž in obrekovanje, tega menda ne vé nobena živa duša, razun „Naroda“, ki je une naše besede citiral, potem pa je oblekel jagnječjo kožico in se zagrozil, rekoč: „Tako se glasi perfidija in nepoštena zvijača cerkvenega žurnalista, ki si vedno na katoliška persa bije (To vidi le „Narod“ sam s svojim kertovim očesom. Vr.) in krščanstvo na jeziku nosi, a tu vedoma laže in obrekuje nas in slovenske poslance. Sedaj pa naj naši bralci dotično šteje. „Slov. Naroda“ poiščejo in se prepričajo, da nij tam nobenega tacega napada na cerkev (Kdo pa je to terdil?! Poglejte ravno prejšnje „Daničine“ besede. Vr.), in da nam niti na misel nij prišlo, „samim priznavati“, da so naši slovenski poslanci glasovali proti veri (Kdo je rekel „proti veri“?! „Dan.“ pravi: „zoper Cerkevne pravice“) svojega naroda.“ — In zopet je zabelil svoje presukovanja z mladoslavensko mašobo, rekoč: „To je vse le laž in zvijača „Daničinega“ molitvarskega politikarja“ itd. —

Ste zdaj vidili? Takó morate modrovati, kakor „Slov. Narod“, potlej se bo reklo, da ste „pošteni“ politikarji! Pervič je sam citiral „Daničine“ besede, kjer se govori le o „Cerkvenih pravicah“ in ne o „veri“; drugič podtika, da je „Danica“ v tistem „Narodovem“ spisu št. 85 iskala napada na Cerkev, ko je le rekla, da „Narod“ po „Narodnih listih“ poterjuje, da mladoslavenci so v versko-političnih vprašanjih glasovali zoper Cerkevne pravice katoliškega slovenskega naroda; — tretjič je besede: „so glasovali zoper Cerkev svojega naroda“ prevergel v besede: „so glasovali zoper vero svojega naroda“; — četrtič, ko je s tim pokazal, da sam ne vé ali noče vediti razločka med „Cerkvenimi pravicami“ in med „vero“, je to nevednost ali pa zvijačo na „Danico“ verzgel; — petič, je s svojim nemo-drim lomastenjem pokazal, da „Narod“ hoče bolje vediti, kaj je Cerkev, ktere njene pravice, kaj nji škoduje ali koristi, kakor pa papež, katoliški škofje in učeniški; —

šestič, hoče takim svojim lažem tehtnost dajati s tako kosmatim zabavljanjem, da ne dobiš lahko mavharja, ki bi mu v tem kos bil. Prav po volje sovražin je molitvi vernih Slovencev, zoper katero o vsaki priliki razsujе svoj koš gerdih psovk in zasramovanj. Tudi nad poštenim izrazom „mašo najeti“ se farizejsko spotikuje. Maslo njegove bistrournosti pa se mu blezo to zdi, kadar začne kakemu imenu rožiče kazati ter n. pr. „jaraniti“; on namreč nektere imena s pričetno slovko „jer“ „pojarčuje“. Večkrat jih pa tudi „d sledno“, se vé, prav pri miru pusti. Bodi si. Kadar se naveliča „jarcati“, utegne začeti „jurcati“; to boje puhlemu ropotanju tehtnost daje, kjer dokazov ni?

Kdo pa je zmožen zaznamnjati cinizem, ki je izrečen z „Narodovimi“ besedami: „Priznavati se nam mora, da se mi izogiblremo v domačem slovenskem taborji vse polemike.“ Kaj bi rekli o sinu rogoviležu, kateri en dan v očetovi hiši okna pobije, drugi dan vrata ulomi, tretji dan v streho ogurek verže, četrti dan mu sadne drevesa po vertu lomi, peti dan očeta ali mater preklinja, napade, rani, šesti dan ravno tako dela z brati, — in lejte! ta „pohlevnež“ se še hvali, da se ogiblje vsega prepira s svojimi domačimi! Ali ne dela „Narod“ tako s svojimi domačimi — katoličani in Slovenci, s cerkvijo slovenskega naroda? Zaporedoma je smešil, zasramoval in zaničeval župnike, kaplane, bogoslovce in semeniša; papeža in škofo psuje o vsaki priliki; naj svetejši resnice in verske opravila Slovencev, zakramente, molitev ima skoraj zmiraj pod bogoskrunskimi petami — in lejte jagnjiča, kako pridno „se ogiblje vse polemike v domačem taborji“! In še več: precej nato pravi, „da mirno svoj, za pravi izpoznani pot hodi“. Kdor ta pot spozna za pravi pot, da ves slovenski narod v njegovem Bogu, v njegovi Cerkvi, v njegovih šegah in naj večih svetinjah bega, žali in zaničuje, ali ni taki bolj pripraven za prebivanje med Dahomejci, kakor pa med Slovenci?

Iz Dolenskega. Vojska in vojni klic. — Le urno, le urno! le nič ne odlašati! Odlašanje, pomislili — tako cincanje daje sovražniku čas, da se oborožuje in vterjuje. Toraj le urno na boj! brez vsega čakanja, brez vsega odlašanja! Mar je še kje kdo tako kratkoviden, da bi ne vidil, kako najema satan vse hudobneže in zanikarneže, jih v družbo skrivno, potuhnjeno zbira, da bi storili njegovi hlapci, kar sam ne more in ne smé. Zberimo, združimo se in urno se v versto postavimo vsi — od malega do velicega. Svoboduhom je vsak krempelj dober — kolikor slabeji, toliko spretnjeji. Mi pa zbirajmo vse verno ljudstvo v sveto — na černo vojsko. Pa nič ne omahujmo, le serčnost! Bog je z nami; pa imamo še svojo gotovo varhinjo, Marijo, ki je „Naša ljuba Gospa presv. Jezusovega Serca“. — Vsi, pa prav vsi se zapišimo v to sv. vojsko — v bratovšino „Naše ljube Gospe presv. Serca“! Tu je Božja reč. Jaz še zmeraj terdim: Vsa škofija naj se v to duhovno vojsko zapiše. Če le vodniki hočemo, pa bo. O kako velika in mogočna vojska bi bila! Vsi Slovenci bi vsaki dan večkrat zaklicali ta bojni klic: „Naša ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas“. Mar ne bo ta mogočni klic prederl oblakov. Sej bo veliko nedolžnih — svetih vméš, in blagoslov Božji nam bo v delež — premagali bomo. Naš klic se bo razlegal po dolinah in ravninah, po mestih in po deželi. Ne bomo padli; le serčnost! Vojvodi morajo biti vneti, ter naj priserčno prigovarjajo svojim podložnim in cela hiša, cela fara se bo dala zapisati v duhovno vojsko, med ljubljene otroke naše ljube Gospe presv. Serca. To je kaj lahko. Vsak naj toraj nabira mlade in stare, vse od kraja za molitveni zapisnik. Potem pa naj vsak priporočuje, da zapisani pri vsih molitvah, pred jedjo, po jedi, zjutraj,

opoldne in zvečer, pri vsaki priložnosti, kjerkoli in kedarkoli molimo, naj bo sklep vsake molitve prelepi klic: Naša ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas! — O koliko dobrot, koliko odpustkov se tako lahko vdeležimo, in če bomo drugim k temu pripomogli, bo tudi nam še kaj ostalo in enkrat nam prav prišlo.

Toraj le vsi se k molitvi pridružimo in zapišimo v to duhovno vojsko. Ako bi se pa kdo obotavljal, naj ga kdo njegovih vendar zapiše, pa naj zanj prav serčno zdihuje večkrat, saj zjutraj in zvečer, in Marija se ga bo usmilila in bo tudi za tacega nemarnega ali svojeglavca prosila; spreobrnjenje se je večkrat že čudoma zgodilo.

Orožja za to vojsko imamo že mnogo in mnogo terega: Nove Šmarnice „Cvetlice, posvečene naši ljubi Gospej“; ravno se tiskajo zopet nove, kaj lepe bukvice, posvečene naši ljubi Gospej presv. Serca; v kratkem pridejo tudi „Devetdnevnice k naši ljubi Gospej presv. Serca in vedne pomoči“, v katerih so molitve o posebnih potrebah in stiskah tega življenja. Ravno kar so pa tudi zagledali beli dan „petdeseteri zdihljeji k naši ljubi Gospej presv. Serca“. To so čedne pesmice, posnete po mislih naj imenitnejših sv. očakov, naj priserčnejših častivcev Marijnih. Nad polovico teh pesem je tako zloženih, da se lahko pojó po naj lepših napevih nepozabljivega našega ranjc. Riharja; druge pesmi bodo pa tudi kmalo dobile svoje primérne napeve. Slovenci, ki toliko radi in lepo prepevate, sezite po teh mičnih zdihljajih, po teh sedanjemu času prav primérjenih pesmicah! Vsaka hiša, vsaki Slovenec naj jih prebira in prepéva, da se tako oserčujemo zoper dušne sovražnike, da si nabiramo zakladov, katerih tudi sedanjí toliko strupeni móli snesti ne morejo, in katerih sedanjí še toliko zviti goljufi in še tako prekanjeni tatovi ukradli ne bodo. Toraj, Slovenci, zdaj v Marijnem mescu se vsi zberimo v to sv. vojsko; na boj! Orožja imamo zadosti; nihče nanj ne zastaja; vsi za enega, eden za vse! in zmaga bo naša, k temu pomozi Bog in naša ljuba Gospa presv. Serca!

Že spet moram naznaniti, da nas je „naša ljuba Gospa presv. Serca“ v neki precej hudi bolezni milostljivo uslišala in ljubo zdravje sprosila. — Le z zaupanjem in s sinovsko ljubeznijo kličimo: „Naša ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas!“

Iz gornje Istre. Vsi slovenski listi so v svojem času manj ali več povedali o življenji in smrti rajnega mil. teržaškega škofa J. Legata. Povdarjali so posebno rajnega višega pastirja radodarnost, ljubezen in usmiljenje do ubogih in zapuščenih. Teržaški škofijski list meseca sušca je prinesel rajnega škofa oporoko, ki jasno priča, da so bili rajni gospod resnično blaga in dobra duša. Ker razun duhovnov teržaške škofije malokateri čitatelj „Zg. Danice“ omenjeni list bere, mislim, da bom marsikomu vstregel, ako pošljem „Danici“ to oporoko, pisano v večer sv. Silvestra 1864. Glasi se:

V imenu Kristusovem. Amen. „Živeti v Kristusu — umreti v Kristusu — večno zveličanje vživati v Kristusu — več ne more in ne smé človeško serce poželei!“

Že nad pol stoletja terpi moje pozemeljsko popotovanje. Kot deček sem živel veselo v domači priprostosti, radostno in zadovoljno so mi mladenču pretekle šolske leta; še le moška doba mi je donesla tuge in skerbi, vendar so mi bile žalostne ure v sicer veselih dneh po nebeški tolažbi in sočutji človeškem tako prikrajsane, da vse, karkoli se mi je v življenji pripetilo, nar ljubeznjivšega Vladarja sveta priserčno zahvalim, ker veselje in žalost se mi je vselej tako verstilo, da se mi ni sreča in ne nesreča v zlo obrnila.

Posvetnega premoženja nisem imel nikdar, vendar

mi je nebeška previdnost vselej podelila toliko, kolikor mi je bilo treba za življenje. S premoženjem in imetjem ne morem razpolagati, želim pa, da bi vsaj toliko premozel, kadar se mi bo ločiti iz sveta, da dostojno plačam one, ki so zvesto mi služili v življenji.

1) Moje truplo naj se pokopje kar naj več mogoče priprosto, želim pa biti pokopan v kaki stranski kapeli pri oo. kapucinih, ako bo njih cerkev do takrat dodelana, da ne bom ločen v smrti od onih bratov, ki so me v življenji sprejeli v duhovno družbo, in obljubili se me spominjati pri sv. maši. (Zgodilo se je. Pis.)

2) Moji duhovščini se priporočim v pobožni spomin pri daritvi sv. maše, in prosim odpušanja, ako sem dal komu vzrok se zoper mene pritožiti, kadar sem izverševal škofijsko službo; vsakatero razžaljenje iz serca odpustim, ljubezen do svojih sobratov vzamem seboj v večnost. Ravno tako prosim véno čedo, naj se spominja v molitvi svojega višega pastirja. Meni izročene ovčice izročim nebeški brambi, da se zedinjeni v raju zopet najdemo.

Moji služabniki v Terstu in v grajšini v Škedenji naj pridržiijo posteljo in vso hišno opravo, ki jo imajo o moji smrti, in dobé plačo za 3 mesece. Mojim sorodnikom do družega kolena naj se dá kaki majhen spomin iz moje zapuščine, ako mi bo mogoče, hočem bratovsko ljubezen še bolj pokazati.“

Kdo bi mogel tajiti, prebravši rajnega škofa oporoko, da mož niso bili po volji Božji, ker spolnovali so vestno nar večjo zapoved keršanske ljubezni. Ako je nebeški Pastir obljubil obilno plačilo za kapjico vode, ki jo damo bližnjemu, koliko plačilo še le čaka moža, ki ga je teržaška škofija ponosno med narbolje višipastirja štela, ki je v teku svojega dolgega pastirstva toliko in tako obilnih del usmiljenja storil in toliko potrebnim solze obrisal!

Poglavitne čednosti dobrega otroka.

Gorečnost v obiskovanji cerkev.

Cerkev je svet kraj, kjer Jezus Kristus v presv. Rešnjem Telesu prebiva in kraljuje, ali pa se saj pri sv. maši za nas daruje, če je samo podružnica in se ss. zakramenti v nji ne hranijo. Zato se imenuje cerkev hiša Božja in je Bogu samemu posvečena. V cerkvi zbira Bog svoje otroke. Tukaj hoče biti posebej čišen in moljen, tukaj deli prav obilne svoje nebeške milosti in blage.

O kako rad je dober otrok v cerkvi, v hiši svojega ljubega Boga! David pravi: „Gospod, veselje imam nad lepoto tvoje hiše in ljubim kraj, kjer tvoje veličastvo kraljuje. Rajše sem zadnji v hiši svojega Boga, kakor bi stanoval v šotorih grešnikov“. O predragi otrok! koliko bi ti imel od cerkve povedati. Kako svet, kako prijeten je ta kraj! Zato pobožen otrok cerkve ne obišle le, kadar je zapovedano, ampak velikrat vsaki dan, če more. Tam si pridobi in zasluži naj več dobrot in milost, ako le hoče za nje Boga lepo prositi. Tukaj prosi pomoči za šolo, za delo in za obvarovanje pred grehom. Sprosi si Božjega blagoslova in posebno varstvo zoper skušnjave in nevarnosti greha.

Enako dvanajstletnemu Jezusu hodi dober otrok a serčnim veseljem v cerkev. Če po dnevi gre memo cerkve, ga že angele v cerkev povabi, stopi hitro vanjo, se razveseljuje z ljubim Bogom in saj nekoliko moli pred altarjem. V Božji pričujočnosti zbere novo moč, novo serčnost, novo ljubezen. Če se tudi mudi, vendar rad gre malo cerkev, in pospeši potem toliko bolj svoje korake.

Ali, ljubi otrok, tudi tvoje malo serčice je tempelj, v katerem Jezus tako rad prebiva, če je ta tempeljček saj brez smertnega greha, je veliko bolj dragocen kakor iz kamenja zidana cerkev. Tukaj hoče tvoj Bog in Očeta stanovati z Očetom in sv. Duhom. Kako čist in brez greha bi tedaj mogel ta tempelj biti!

Kako se pa obnaša dober otrok v cerkvi? Tiho in mirno kleči, stoji ali sedi na svojem mestu, kakor sveto opravilo in pobožnost zahteva in pripusti. Z očmi se ne ozira okrog sebe ali po ljudéh, ki prihajajo in odhajajo. Oči so v bukvicah, ali pa obrnjene na altar, na Jezusa Kristusa v presv. Zakramentu. S serčno in resnično pobožnostjo je dober otrok pričujoč pri sv. maši. Vê, kaj se godi, vê, da je Jezus Kristus po spremljenju v podobah kruha in vina pričujoč, in se za naše grehe daruje Bogu Očetu, torej vso mašo otrok z mašnikom spremlja.

Vari — vari se napák, ljubi otrok, katerih se ukričijo v cerkvi mnogi otroci, pa tudi odraseni! Roke imej pred seboj k molitvi povzdignjene ali saj sklenjene, ali pa molitvene bukvice čedno v rokah derži. Vidil sem že otroka v cerkvi, ki ste mu obé roki na vzdol mahedrali, kakor bi bili mrtvi. Kako gerdo in nesposobno je to! Kaj bi bilo, ko bi se mu kite posušile in bi jih res ne mogel več povzdigniti! — Celo tacega sem že vidil, ki je v cerkvi imel eno ali obé roki v žepu ali na herbtu! Fej ga bodi tacega nesposliljivca. — Velikrat se nameri, da nek'eri otroci nekoliko časa pri sv. maši ostanejo, pa kar sredi svetega opravila se dervijo spred altarja in po celi cerkvi ven skoz vrata. To je nestamno. Če je nedelja ali zapovedani praznik, stori taki porednež prav hud greh; cerkvero zapoved prelomi, ki zapoveduje, da moramo ob nedeljah in zapovedanih praznikih biti pri celi sveti sv. maši. Taki pa ni pri celi sv. maši, ki se vmés dervi iz cerkve.

Veliko veliko bi bilo treba govoriti, kako hudo Boga žalijo in cerkev skrunijo, kateri med naj svetejšim pravilom govore, šepetajo itd., kakor véasi ravno nekateri izmed šolske mladine, da celo še duhovna pri sv. maši motijo! Taki otroci so v nevarnosti, da bodo terdovratni postali, že bolj odraseni pa kažejo, da so hudo sprideni, in se bodo težko spreobrnili, ker naj svetjega kraja več ne spoštujejo.

Oh otrok, spoštuj hišo Gospodovo, moli v nji z vso spodobnostjo živega Boga, potlej bo Bog s teboj in obvarovan boš tega, kar je naj večí nesreča za otroka in za vsacega človeka, obvarovan bodeš greha, odpada od Boga, obvarovan pogubljenja.

Razgled po svetu.

Švicarsko. Švicarski „svobodni republikani“ na Juraškem se umirajočemu kaplice usmiljenja ne privoščijo, ker z lovci in žandarji prežijo po katoliških duhovnih, ki hodiijo bolnikom zadnje tolažilo deliti. Zadnje dni so vjeli več duhovnov in jih v ječo gnali, ker so jih zasačili, ko so ravno hotli bolnike previdovati, ali kako duhovsko opravilo spelovati. Med temi je č. g. Formet, tega je lovec dobil, ko je ravno imel bolnika previditi, in ga je vlekel v ječo v Saingnelegier. Drugi je bil g. Slumpt; tretji g. Cithetlet; četrty g. Chappuis. Poslednji je ravno imel v nedeljo v neki sobi ljudem maševati, kar pride žandar in ga vleče v Delsberg.

Posebno znamenita je dogodka z g. Fridez-em, tajmoštrom v Bourrignonu, ki se je lovcu izmuznil. Peljal ga je eden farmanov po noči k bolniku, da bi ga previdil. Lovec puhne rad-rj iz preže, in duhoven mora z njim. V lovski hiši čaka jelnika terdo ležiše.

Komaj nekoliko odpočije, že mora vstati in iti na pot v Pruntrut pred vladno namestnijo. Bogoljubna žena ponudi kočijo in jetnik z lovcom se pelje proti Pruntrutu. „Stoj, spusti mašnika!“ se neprevidoma zasliši glas. Več čverstih fantov tam stoji. Lovec ustavi; duhoven gre z voza in čez dvé uri do smerti sterpinčen pride v varen kraj. Kdo so bili jezdici, ni znano. Znano pa je ime lovca ali žandarja. Ravno tisti je, ki je bil sam pred kratkim po noči in pri megli ravno tega mašnika poklical v svojo hišo, da je njegovemu umirajočemu očetu oči zatisnil, njemu (lovcu) otroka kerstil in ženo blagoslovil. To pa se godí v 19. stoletji v svobodni Švici, kjer svobode ni.

Iz Kine. („Kitajska pravica“ in „kitajska človekoljubnost“.) Iz Vu-čang-fu-a, glavnega mesta okrajine Hupe, ki je skoro središče kitajske države, piše 23. rožn. 1874 č. g. Zanolí, iz reda sv. Frančiška, apostoljski vikar izhodnjega namestništva (vikerije), katerih so tri v okrajini Hupe. Posnamemo naj tukaj bolj znamenite dogodbe iz pisma.

Obiskal sem, pravi, dve okolici svojega namestništva delit sv. birmo, od česar so me skoz deset lét različne okolšine zadrževale. Od kar sem se vernil, so mi došle mnoge poročila, ki je vredno jih naznaniti.

Dozdeva se, da je kitajska vlada svojim vradnikom zapovedala, naj se po vsi svoji moči ustavljajo naselbi misijonarjev v teržnih mestih. Ako se ukljub mandarinov (višjih kitajskih vradnikov) kje naselimo, smo si svesti, da bodo ljudstvo zoper nas šuntali. Saj v naši pokrajini je takó. Namestnik južne Hupe je bil hišo kupil v Čemanfu. Berž pa ko poglavar sliši, da veljá za kristjane, razterga pogodbo, na katero bi imel pečat pritiskniti in nažene ljudstvo, da naj razpodi množico kristjansko, ki je v mestu prebivala. O. Paskal Billi, namestnik severno-zahodnje Hupe, je bil kupil hišo v veliki okolici Lao-ho-keu; pogodba se je bila prav po pravici izveršila, en del kupnine je bil plačan in viši vojaški vradnik, ki je za to reč vedil, je temu tudi priterdil. Toda deželski poglavar se je prodaji ustavljal. Dvakrat pokliče višje oblastnike tistega kraja jih podšuntat zoper kristjane in misijonarje. Zarad miru je Billi pogodbo razderl in gledal drugo hišo kupiti. Dobila se je, pa kupiti jo je še le mogel, ko je bil nevojaški poglavar odstavljen zavoljo nekega punta, katerega je boje sam zadolžil.

To kitajsko sovraštvo se je še naj očitneje pokazalo v mojem namestništvu. V pokrajini Hiao-han-hien-u, kjer prebiva blizo 500 kristjanov in okoli 2000 novincev (katehumenov), do zdaj ni bilo središa misijonarju za stanovanje. O. Bernardin Ammirati vzame hišico v najem v mestu, kamor mu je bilo pogosto zahajati; dovolil pa je, da je smel poprej neki mlad kitajsk duhoven v nji prebivati. Malo dni potem gre tudi sam tje; ker je pa vedno veliko radovednežev pred hišo postopalo, mu da na njegovo prošnjo deželni oblastnik dva vojaka za stražo. Na to se radovedneži razkadé. Kmaló pa se po mestu razširi navadno obrekovanje, da Evropejci krađeje otroke, da jim iztaknejo oči; da po hišah imajo zapeljive osebe i. t. d. Misijonar prosi deželnega poglavarja, naj to očitno prekliče. Odgovoril pa je: to ne gre, če hočejo patri mir imeti, naj zapusté mesto. Čez nekoliko dni, 25. rožnika zvečer, pride neki Kitajec, ter zahteva, da naj se mu hitro razkažejo vse sobe. Misijonarja odgovorita da si ni pravega časa odločil, naj pride drugo jutro. Pogan pa s tako gerdimi psovskami odgovarja, da mladega kitajskega duhovna poterpežljivost mine. Zgrabi ga za kito, da bi ga zročil straži. Zdaj še le zapazita misijonarja, da se je straža umaknila, da so vrata obsedene od velike množice ljudi, ki mu je hotla

silo delati. Posreči pa se mu v hišo uiti in duri zapah-niti. Ker pa množica vedno huje preti, spozná o. Ammi-rati, da je bolje tibo pobegniti pri stranskih vratih, ki so deržale proti mestnemu ozidju. Kitajski duhoven sam ostane in čaka na pomoč od deželne gospóske, ker se je bil o. Ammirati obrnil do deželnega poglavarja. Res prideta nazaj oba vojaka, ki so ju bili dali za stražo in vjameta dva mladenča, ki sta v hišo kamenje lučala. Na prošnjo nekterih spoštovanih meščanov veli kitajski duhoven enega spustiti, menivši, da bo ta velikodušnost nemiru konec storila. Pa zelo se je motil, vse drugač se je godilo. Nove derhali vedno pribajajo, da bi v hišo vlomile. Deželni poglavar to zvé in pošlje vradnika, da naj derhal razpodi. Ta pa le hišo zaklene in se zdajci verne. Pri tej priči pa se že puntarji zopet zberó in jamejo podirati hišno zidovje. Zgrabijo tudi dva keršanska otroka, ju peljejo k deželnemu poglavarju, kjer ju hočejo napraviti, naj rečeta, da so ju Evropejci vjeli in jima hotli oči stakniti. Otroka pa se nista dala za-peljati in sta le rekla, da sta bila pri patrih v šoli in poglavar ju reče nazaj peljati k njunim staršem. Med tem je derhal pri stranskih vratih v hišo prederla in vse poslopje obsedla. Kitajski duhoven jih hoče pomiriti s tem, ker jim prigovarja, da v hiši ni nič skritega. Od začetka je to nekoliko izdalo, pa nekteri puntarji kmalo zopet celo zmešnjavo napravijo. Duri, okna, mize, po-sode, vse je razbito; duhovna samega, ki je hotel be-žati, so grabili, zasmehovali in psovali, še celo topli, dokler se ga ne usmili neki gledavec, ki je bil poganski sorodnik neke keršanske družine. Ta ga otmé in v var-stvo vzame. Pri tem napadu so poropali svete oblačila, kakor tudi misijonske knjige in od hiše so ostale le čveterne stene. Keršanskih služabnikov enega so pustili na dvorišu mertvega, drugi se je rešil, ker je iz dru-zega nadstropja skoz okno skočil.

Kadar je bilo vse dokončano, pride poglavar z vsimi svojimi kardeli. Napravi velik hrup, vse prepodi — bila sta pa tukaj le še dva radovedneža — in žuga polovico mesta v ječo pometati. Potem se verne k sodnji hiši, kakor je prišel, in mislim, prav zadovoljn, da je bil Evropejec odgnan in ne umorjen, ali hudo sterpin-čen, kar bi mu bilo utegnulo preglavico delati. Da bi nas za pograbljenje, poterte ali požgane reči odškodoval, pokliče šest mestnih predstojnikov in najimenitniši uče-njake iz mesta ter jim naznani, da naj začetnike napada v ječo veržejo. Odgovorili so mu, da to bo poglavar prav lahko storil, ker so začetniki rogovilstva vsi pri njem v službah. V resnici so bili vsi zatoženci vladini vradniki ali služabniki, očiten dokaz, da je vlada sama ves ta nemir napravila, da bi potem rekla, ljudstvo je zoper nas in noče nas. Zdaj se trudi naš serčni poroč-nik, H. Blancheton, da bi nam dobil odškodnine za zgubo, ki nas je zadela v mestu, komaj šest pičlih ur oddaljeno od pristaniša, katero so Evropejcem odperli.

V majhnem razgovoru naj tukaj vašim bravcem podam tudi pojasnilo o kitajski deželski gosposki. Raz-govarjala sta se namreč kitajski poglavar in neki krist-jan, katerega so bili pogani pretepli zaradi njegove vere. Ta novokeršenec se je bil pritožil pri poglavarju, kateri pa njegovo tožbo zaverže, ker ni hotel z nobenim krist-janom kaj opraviti imeti. Oberne se tedaj do misijonarja, da naj ta pravico stori. Misijonar piše do poglavarja; komaj pismo prebere, že pokliče novokeršenca in ga praša:

Kterega naroda si ti in od kod?

Iz rodú in sredi iz kraljevine in pokrajine sem, katero vlada Vaša milost.

Ako si iz moje okolice, kako si se prederznil moje povelje prelomiti in keršansko vero sprejeti?

V katerem oziru sem s tem, da sem vero zamenjal, povelje Vaše milosti prelomil?

Zakaj se nisi zaradi udarcev pritožil?

Pritožil sem se, pa poglavar ni hotel sprejeti pri-tožbe in se ne z menoj pečati; tedaj sem se obrnil do misijonarja, naj piše Vaši milosti.

Ti si se tedaj k Evropejcu zatekel, da bi me takó prisilil: pa naj se huduje, kakor hoče, ne bojim se ga in s teboj se tudi pečal ne bom. Kaj neki mi more? Pa saj je nas poginov več, kakor kristjanov in pogani me ne bodo zapustili. Meni ni nič mar za vaše tuje vere; pojdi v Evropo in tamkaj si daj rane celiti.

Jest sem rojen in odgojen v srednji kraljevini; vedno sem vse svoje dolžnosti do vlade spolnoval in davke plačeval, imam toraj pravico zahtevati, da me kitajski vradniki branijo. Hudo so me pretepli; rane na glavi in proge po životu to pričajo. Kako more tedaj Vaša milost reči, da se noče zame poganjati?

Vi kristjani ste ko psi in konji, katere morajo tepsti. Pobéri se! Če se derzneš še enkrat pritožiti se, te bom dal na tezavnico. Le reci misijonarju, da te naj le zagovarja: meni nič ni mar za to. Vaša vera ni za nič in vsi kristjani so roparji. Bom kmalo vse kristjane pred sodnijo poklical in vas vse kaznoval, kakor ste vredni. S tem se je pogovor končal. Taka je pravica tam, kjer vere in torej tudi vesti ni.

Prašanje. Ali ni viditi sedanji čas tudi v Evropi dosti zgledov „kitajske pravice“ do kristjanov? —

„Blagor jim, kateri zavoljo pravice preganjanje terpe: njih je nebeško kraljestvo.“ To je obljubil in zagotovil Jezus Kristus. (Mat. 5, 10.)

Listek za raznoterosti.

Zahvala „Naši ljubi Gospej presv. Serca“. Terpin-čile so me že več mescev prehude bolečine (terganje, protin) v glavi, ter bi mi bilo treba službo popustiti, ako bi ne bilo odjenjalo, ker mi ni bilo več moč svojih dolžnost spolnovati. V naj večji britkosti se obernem s živimi prošnjami in z malo molitvico za pomoč k „Naši ljubi Gospej“, in med tem ko molim, začutim, da mi bolečina iz glave gre ter preden sem rožni venček od-molila, mi je minula vsa bolečina. Ta očitna pomoč me priganja, da naj svojo zahvalo očitno naznamim po „Da-nici“.

V Ljubljani mesca sušca 1875.

M. V. pri W.

Preserčna zahvala „Naši ljubi Gospej“ za ozdrav-ljenje rok, ki so me že celih pet lét močno bolele; na priporočenje k „Naši lj. Gospej“ z malim opraviлом in pridjano neko obljubo pa so me v kratkem času vse bolečine popustile.

M. K.

Neimenovana oseba je enako hvaležna za očitno pomoč pri bolečinah v glavi, v vratu in pri hudih no-tranjih slabostih. Brez njene vednosti začne prijatelica devetdnevnic za njo opravljati; in precej drugi dan vstane ter kmalo tudi zamore delati.

Po g. D.

Uslišanje molitve. Marija Marinčič, delavka v to-bačni fabriki, doma iz Horjula, je 23. mal. travna 1875 povedala to-le: Velika bula pod pazduho se mi je bila naredila; gosp. dr. K. mi je rekel: da nenavadna bula raste, ktera se ne dá ozdraviti, le odrezati jo morem; tudi dr. F. je rekel: če ne pustiš odrezati, ni druge pomoči. Tudi zdravil mi nista hotla pisati, ker vse je bilo po njunih mislih zastoj. Začela sem z vso goreč-nostjo moliti devetdnevnic k „Naši ljubi Gospej“, in

osmi dan se mi je začelo zbirati, in zdaj sem zdrava, ker vse mi je izteklo iz bule. — Bodi hvaljen predobrotljivi Bog za uslišanje molitve na prošnjo Marije Device!

Razlaga sv. maše po Cohemu v domačem jeziku, ki jo smo unkrat omenili, se dobiva v Ljubljani v Ribjih ulicah v Egerjevi hiši šte. 267, in v Škofji Loki v Karlovškem predmestju št. 39.

K razstavi cerkvenih paramentov, ki jih bo bratovščina sv. Rešnjega Telesa letos razdelila potrebnim farnim cerkvam ljubljanske škofije, so udje, dobrotniki in prijatelji te bratovščine priljudno vabljeni. Razstava bo od 6. do 13. ma nika, kakor navadno, v sobanah preč. uršulinskega samostana ljubljanskega, in sobe bojo odperete od 9 zjutraj do 6 zvečer.

Svarilo. Luteranarji so zopet z veliko nadležnostjo jeli svoje popačene „biblije“ (sv. pismo) vsilovati, in sicer Slovencem pod napisom: „Novi zakon“. Slovenci, deržite se katoliških bukev, varite se pa kakor kače krivoverskih.

Kompliment slovenskim bravcem!! „Narod“ v št. 93 pravi, da je „Danica“ eden najrazširjenjših, če prav najborniranejših in najneumnejših (glej, čitatelj, da si pri tolikanj „gladkem“ zlogu nog ne polomiš!) teh hribovskih slovenskih časnikov. — Tedaj „naj neumniši časnik“, pa ga vender slovenski čitatelji naj bolj beró... Komú jo je s tim „najneborniranejši“ in „najumnejši Narod“ za uh priložil: slovenskemu bravstvu, „Danici“, ali sam sebi?!

Cerkveni tat. Minuli petek, 23. apr., je bil pri deželni sodnji v Ljubljani obsojen L. Kregar, kateri je v farni cerkvi v Idriji odperl pušico pri stranskem altari Matere Božje, ter pobral, kar je bilo v njej, okoli 12 gl. Storil je to po dnevi ob enajstih. Cerkvenik, ki je imel v zakristiji opraviti, sliši v cerkvi rožlanje, pogleda in vidi tatú, ki je bil hipoma na kolenih, kakor da bi prav pobožno motil. Ko pa bliže pride, vidi pušico odperto in prazno, prime tatú in ga sodnji izroči. Obsojen je na leto in dan zapora z enim postom vsak teden. Ta človek je bil boje že 12krat zaradi tatvine zapert. Večer pred tem dogodkom je hotel v Černem verhu kravo ukrasti, pa se mu tudi ni posrečilo. Zasačili so ga in mu jih nekoliko nametali, potem je pa šel proti Idriji.

Število pregnanih nemških jezuitov se je 1. pros. 1875 naraslo na 234, razun njih 27, ki misijonarijo po Evropi. Med temi je 161 duhovnov, 7 školastikov (učenikov modroslovja) in 66 bratov. Od teh jih je v Aziji 84, namreč 79 v vikariji Bombajski, 2 v vikariji Madurski in 3 v Siriji. V Afriki delata le dva v nadškofiji Algierski, v severni Ameriki pa jih je 82, in v južni Ameriki 66. Izmed unih 82 jih je razdeljenih 62 v nemške misijone zedinjenih držav; središča tega misijona so Buffalo, Toledo in Mankato (Minnesota); drugi so pa tako razposlani, da sta dva med Indijani na skalnatih gorah, eden pri Indijanih v Kaliforniji, 2 v Novem Jorku, 6 v novem Orleansu, 5 v Marilandu in 4 v Misuriji. V južni Ameriki ima Ekvador 12, Čile 9, Brazilija 39, Paragvaj 6 nemških jezuitov.

Iz Amerike, Belle-Prairie, 2. m. trav. (Iz pisma prečast. g. mis. J. Buha.) G. Pavlin od jeseni ni več pri meni: šel je v južno Minesoto in ima samostojin misijon v Adams-u (Moner Co.) — Vi (preč. gosp. mis. P. re) bi zamogli po Kranjskem imeti pridige za bratovščino treznosti, zakaj po več krajih je to potrebno. (Potrebno res, pa preč. g. P. so za to že preveč opešali,

daairavno so še pri zdravji, kolikor se v toliki starosti more želeti. Vr.) — Imeli smo precej hudo zimo, vendar zdaj po Veliki noči je sneg že po nekoliko skopnel, ali reka Mississippi je še zmeraj zamerznjena.

St. James (pri sv. Jakopu) v Ameriki, 1. apr. 1875. (Listnica.) — Zima je bila grozno huda, in še je ni konec. Pri nas je vse po amerikansko, še celo vreme. V dvéh dnéh je sneg skorej od cele zime do čistega skopnil; od 20. – 30. sušca je skor celo noč germelo, se bliskalo in treskalo, da je bilo groza, in dež je lil, kar se je dalo; na jutro pa začne vihar bučati — in precej se je dež v sneg spremenil, in zdaj ga nese že dva dni zaporedoma kakor v naj hujši zimi, da se nobeden iz izbe ne upa. Ko to pišem, še vedno razsaja — in včasih po več ur takó, da se 10 korakov deleč ne vidi. Z Bogom! P. Vinc.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Šafer Jan., ki je bil začasno v pokoju, gre za administratorja na Sela; č. g. Pogorelec Andr., kaplan na Studencu, pride v Dolino; č. g. Saje Mih. na Studenec; č. g. Plevanič Jan. v Boštanj. — Lokalija Reteče je razpisana 13. aprila.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Jože Kukovec je postal provizor pri sv. Andražu v Slov. goricah. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Valentin Krajnc v Muto; Jože Šinko k sv. Lovrencu v Slov. goricah, in Janez Kunce za II. k sv. Križu pri Lutomeru. — Č. g. Martin Černivec, župnik pri sv. Andražu v Slov. goricah, gre v stalni pokoj. — Fari sv. Andraža v Slov. goricah in sv. Ozbalda pri Dravi ste do 8. junija t. l. razpisani.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce na Vorči: Duhovnja Kamnik 13 gl.
Za sv. Očeta: Preč. p. dr. J. K. 20 frankov v zlatu.
— Č. g. A. Smrekar 2 gl. — Č. g. A. Smrekar 2 gl.
Za afrikanski misijon: Iz Begujnske duhovnije po preč. g. dekanu 7 gl. — Koroška Bela 3 gl.; Srednja vas 3 gl. po dekaniji.

Za sv. Detinstvo: Po č. o. Ign. Stavadbarji 20 gl. 48 kr.

Za kristjane na Turškem: Iz Koroške Bele 2 gl. 30 kr.

Za varhe Božjega groba: Iz cele Begujnske dekanije po preč. gosp. dek. S. Kešetu 52 gl. 73 kr. (Zbirke po A. L. došli po preč. dek.)

(Drugi dar. prih.)

Popravki nekterih pogreškov, ki so se pri naglem de'u vrinile v nove „Šmarnice“. Stran 91 beri 2. in 3. verstico tako-le: Ti si jo iz nič poklical in ona se je prikazala brez madeža in vsa lepa. — Ravno na ti strani v 2. stavku izpusti 2. in 3. verstice besede: „od prvega trenutka svojega brezmadežnega spočetja“. — St. 92 izpusti vso prvo verstico. — St. 120 verst. 10 postavi pred „vedila“ besedo „skorej“. — St. 220 verst. 16 beri: ali še srečniši, ker ga je s svojo dušo sprejela. — St. 261 verst. 11 beri: Od tiste ure ima sv. Devica vsacega človeka za svojega otroka. — St. 268 izpusti v zadnji verstici besede: „terpeče duše v vicah“. — St. 276 verst. 9 beri: svoje perste v veličastno rano Serca Jezusovega položiti, je tudi Marija gotovo isto zadobila popolnoma se vanjo vtopiti in vedno v nji prebivati. — St. 291 v 2. stavku verstica 4 beri: N. lj. G. presv. Serca je kot nevesta sv. Duha pri njem naša srednica. — St. 293 verst. 15 beri: Že 35 dni. — St. 297 verst. 15. beri „vživalo“ namesto „obudilo“. — St. 320 v 2. stavku zadoja verstica izpusti besedo: kraljica.

 Današnjemu listu je priložen cenivnik bukev, ki se dobijo pri g. M. Gerber-ju v Ljubljani.

Odgovorni vrednik: Luka Jeran. — Tiskarji in založniki: Jožef Blaznikovi dediči v Ljubljani.